

TAALBELEIDSEXPERT: SESSIE 4

Taalbeleidsplan

Sophie Stroobants

Programma 2015-2016

Taalbeleidsexpert

- Sessie 1: Implementatie voorbereiden
- Sessie 2: Krachtige taalleeromgeving
- Sessie 3: Visie ontwikkelen en communiceren
- **Sessie 4: Taalbeleidsplan**
- Sessie 5: Visie realiseren
- Sessie 6: Institutionaliseren

Werksessies

- **Leerkrachtenstijl kleuter + terugkom sessie**
- **Leerkrachtenstijl lager + terugkom sessie**
- **Talensensibilisering kleuter/lager + terugkom sessie**
- Differentiatie lager + terugkom sessie

Doelstellingen van vandaag

- **Even terugblikken**
- **Aan de slag met het team:**
  - Van reflectie naar actie
  - Van actie naar reflectie
- **Taalbeleidsplan**
  - Vuistregels en stappen

Even terugblikken

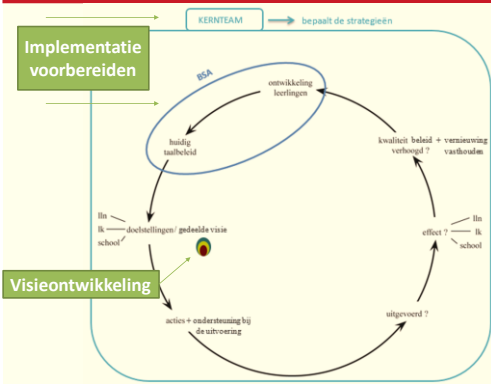

Hoe is deze kijkwijzer tot stand gekomen

Ontwikkel visie

- 3 grote stappen in de richting van een visie:

Wie zit er in mijn klas/school?

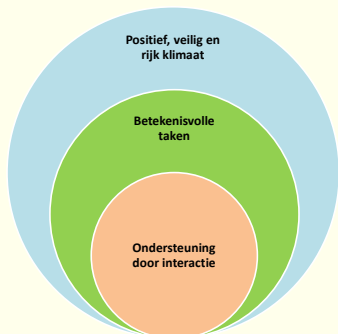

Krachtige (taal)leeromgeving

Visie concretiseren

■ Groepen per vaardigheid:

- Kijkwijzer schrijven
- Kijkwijzer spreken
- Kijkwijzer lezen
- Kijkwijzer luisteren

■ 3 rondes:

- Positief, veilig en rijk leerklimaat
- Betekenisvolle taken
- Ondersteuning door interactie

Aan de slag met het team

Taalbeleid: 3 niveaus

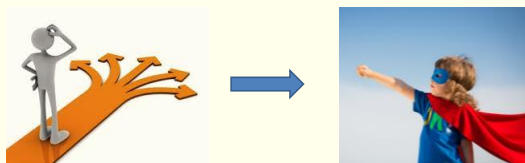

Aan de slag met het team - Hoe?

■ Optie 1: Vanuit reflectie naar actie

- Werk je met een team dat graag reflecteert en eerst een kader opbouwt voordat het aan de slag gaat?

Doelen en acties bepalen: Stap 1

- Wat zijn de doelstellingen voor de leerkrachten? Wat pakken we eerst aan?

Doelen en acties bepalen: Stap 1

■ Iedere leerkracht:

- reflecteert individueel aan de hand van de kijkwijzer over de doelstellingen (= zinnen die in het vet staan op de kijkwijzer):
  - Loopt dit bij mij goed? Wanneer wel/niet?
  - Krijgt ieder kind hierbij maximale ontwikkelingskansen?
  - Wat kan ik hierbij krachtiger doen?
- beoordeelt elke doelstelling met groen – oranje – rood
- bakent 3-5 doelstellingen af (uit de verschillende cirkels samen) waar hij/zij wil op inzetten.

SMART-doelen

Specifiek – Meetbaar – Acceptabel – Realistisch – Tijdsgebonden

- Taalvaardigheidsonderwijs invoeren
- De leerkrachten passen de drie cirkels van een krachtige leeromgeving toe.
- De leerkrachten ontwikkelen de competentie om betekenisvolle taken te gebruiken.
- De leerkrachten ontwikkelen tijdens de volgende twee schooljaren de competentie om betekenisvolle taken te gebruiken.

Aan de slag

- Pas de voorgestelde werkwijze zelf toe:
  - Werp een blik op je eigen school/team.
  - Beoordeel de vet gedrukte titels uit de kijkwijzer met groen (doen we al), oranje (interessant om op in te zetten en ondersteuning te voorzien), rood (zien we niet zitten).
  - Leg met je groepje de oranje doelstellingen samen en formuleer ze SMART (Noteer in het taalbeleidsplan).

Doelen en acties bepalen: Stap 2

- Welke acties ondernemen we?

Doelen en acties bepalen: Stap 2

- Iedere leerkracht:
  - formuleert zeker 1 actie voor elke doelstelling die hij/zij afgebakend heeft.
  - Inspiratie:
    - Wat loopt al maar kan verbeterd worden?
    - In team samengestelde kijkwijzer
    - Nieuwe input (vorming, collega's, groep met gewicht, ...)
- Pas de voorgestelde werkwijze zelf toe:
  - Noteer per doelstelling enkele acties

Doelen en acties bepalen: Stap 1 en 2

- De groep met gewicht
  - bundelt de doelstellingen en schuift een top naar voren
  - geeft een overzicht van de gesuggereerde acties
  - helpt de acties verder te concretiseren door:
    - zelf input te geven
    - Het team te vragen om vanuit de gekozen doelstellingen een blik te werpen op bestaande acties. Kunnen deze acties helpen om de doelstellingen te realiseren? Moeten ze bijgestuurd worden?
    - hulp in te roepen van begeleider

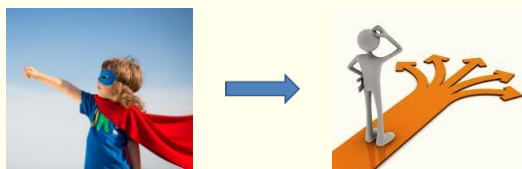
Aan de slag met het team - Hoe?

■ Optie 1: Vanuit reflectie naar actie

- Werk je met een team dat graag reflecteert en eerst een kader opbouwt voordat het aan de slag gaat?

■ Optie 2: Vanuit actie naar reflectie

- Werk je met een team dat graag onmiddellijk de handen uit de mouwen steekt en reflecteert over genomen acties?

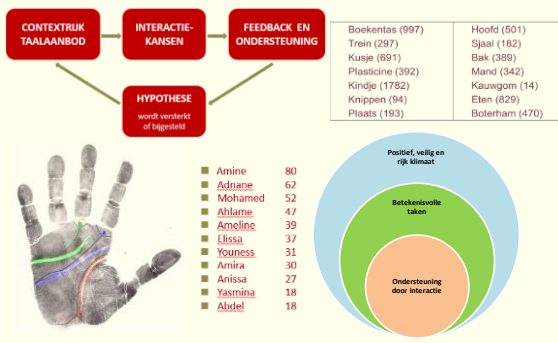

Taalverwerving

Doelen en acties bepalen: Stap 1

■ De groep met gewicht

- maakt een selectie van de belangrijkste doelstellingen rekening houdend met het huidig taalbeleid en de kijkwijzer
- maakt een overzicht van acties gelinkt aan deze doelstellingen

⇒ Zie werkwijze 'van reflectie naar actie'

Doelen en acties bepalen: Stap 2

- De groep met gewicht
  - laat het team kennismaken met de verschillende acties
  - selecteert samen met het team een aantal acties om uit te proberen

---

Kennismaking acties

- **Interactieve werkvormen**
- **Talensensibilisering**
- Leerkrachtstijlen
- **Co-teaching**
- **Kringgesprek in kleine kring**
- Interactief voorlezen
- Functionele taken
- Plezier in lezen
- Ontluikende geletterdheid (G-start)
- Flippen in de klas
- ...

Stap 3

- Reflectiemoment inbouwen
  - Ervaringen uitwisselen
  - Vanuit ervaringen acties linken aan doelstellingen
  - Kijkwijzer gebruiken bij de verdere verfijning van doelstellingen.

Taalbeleidsplan

Taalbeleidsplan

5 Vuistregels:

1. Blijf focussen op **ambitie**
2. Formuleer **doelstellingen**

- SMART
- Op 3 niveaus
- Samenhang
- Geen overvloed

3. Bedenk **acties**.

Concretiseer acties eventueel in een actiefiche.

- Wie - Wat - Wanneer - Hoe

4. Verduidelijk hoe je doelstelling en acties **evalueert**

- Wie - Wat - Wanneer - Hoe

5. Geef **inspraak**

Van den Branden, K. Handboek taalbeleid basisonderwijs (Hoofdstuk 10)

Taalbeleidsplan: doelstellingen ln./ambitie

- Welke doelstellingen wil je bereiken op leerlingniveau?

- Wat moeten de ln bereiken?
- Welke competenties moeten ze beter verwerven?
- Wat moeten ze beter kunnen of weten?
- Welke attitudes moeten ze hebben verworven?

- Hoe kom je tot de doelstellingen op leerlingniveau?

- Zie hulpmiddel 1: implementatie voorbereiden

Taalbeleidsplan: doelstellingen Iln./ambitie

■ Voorbeeld

Ambitie op leerlingniveau

Binnen drie jaar willen we met alle kinderen bereiken:

- dat ze betrokken en actief deelnemen aan gesprekken over uiteenlopende onderwerpen en dat ze in staat zijn om op een vlotte manier hun mening te vertellen en te reageren op meningen van anderen.
- dat ze betrokken kunnen vertellen over topics die in de klas aan bod komen en dat ze dit op een samenhangende en vlotte manier doen.

Taalbeleidsplan: doelstellingen Ikr.

■ Wat moeten onze leerkrachten in de klas doen om in te spelen op de noden op Iln.-niveau?

- Welke competenties moeten ze (beter) verwerven?
- Welke veranderingen of verbeteringen moeten ze in hun praktijk hebben doorgevoerd?

■ Hoe kom je tot doelstellingen op leerkrachtniveau?

- Doelstellingen vloeien voort uit de concretisering van de krachtige (taal)leeromgeving en de link met het huidige taalbeleid.
- Kijkwijzer als centrale tool bij verdere verfijning van doelstellingen.
- Doelstellingen SMART formuleren.

Taalbeleidsplan: acties Ikr.

■ Acties die de doelstellingen concretiseren

■ Inspiratie voor acties:

- Wat loopt al maar kan verbeterd worden?
- In team samengestelde kijkwijzer
- Opleidingen / Studiedagen
- ...

■ Bewaak de link tussen doelstellingen en acties.

■ Baken samen met je team de acties af.

■ Acties kunnen heel concreet gemaakt worden door het gebruik van actiefiches.

Taalbeleidsplan: doelstellingen lkr.

Voorbeeld

Doelstellingen voor de leerkrachten	Acties
Elke leerkracht zet betekenisvolle taken in door gebruik te maken van motiverende, functionele, interactieve en gecontextualiseerde taken.	<p>Elke leerkracht beoordeelt in elk thema de kwaliteit van de spreektaken a.d.h.v. de ontwikkelde kijkwijzer.</p> <p>Elke leerkracht last 1x per week een groepswerk in waarbij er met verdeelde informatie wordt gewerkt om zo kinderen te laten spreken over een tekst die ze eerst zelf gelezen hebben.</p> <p>Elke leerkracht doet 1x per maand een vertelkring in kleine groep.</p>

Taalbeleidsplan: doelstellingen school

Welke ondersteuning is er nodig vanuit het schoolniveau om de doelstellingen op lkr-niveau te realiseren?

- Wat moeten we op schoolniveau doen om ervoor te zorgen dat we doelstellingen en acties op lkr. niveau kunnen realiseren?

Een samenhangend taalbeleid

Als de doelen op de drie niveaus naast elkaar gelegd worden, moeten ze samen één coherent geheel vormen!

Tussentijdse opdracht

■ **Opdracht: Op zoek naar succesfactoren voor onderwijsvernieuwing**

- Lees het artikel 'Nieuwe tijden voor taal'
- Wat zijn belangrijke voorwaarden voor het welslagen van vernieuwingstrajecten in het onderwijs?
- Bespreek de tips in je kernteam. Hoe realiseren jullie dit op school?

Volgende sessie

- **Wanneer?** 1 februari '16
- **Om hoe laat?** Van 9u30 tot 12u30
- **Waar?** Stedelijk Conservatorium
- **Waarover?**
  - Visie realiseren

Dropbox

Alle documenten vind je terug op Dropbox.

Dropbox

Login: taaltrajectmechelen@hotmail.com

Wachtwoord: Schooljaar20152017

Contactgegevens

www.cteno.be

Sophie Stroobants
Centrum voor Taal en Onderwijs
Blijde Inkomststraat 7 bus 3319
3000 Leuven

016/37.35.75
sophie.stroobants@kuleuven.be
